

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. szeptember 26.
(OR. en)

12794/22

**Intézményközi referenciaszám:
2022/0301(NLE)**

**FRONT 333
COWEB 100
MIGR 270**

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. szeptember 23.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 492 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Unió és az Észak-macedón Köztársaság közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által az Észak-macedón Köztársaság területén végzett műveleti tevékenységekről szóló megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 492 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 492 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.9.23.
COM(2022) 492 final

2022/0301 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió és az Észak-macedón Köztársaság közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által az Észak-macedón Köztársaság területén végzett műveleti tevékenységekről szóló megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (a továbbiakban: az Ügynökség) egyik feladata az Európai Határ- és Parti Őrségről szóló rendelet ((EU) 2019/1896 rendelet) hatálya alá tartozó területeken való együttműködés a harmadik országokkal, „többek között határigazgatási csapatok harmadik országokban történő lehetséges operatív telepítése révén”¹. Az Ügynökség – az Európai Határ- és Parti Őrség részeként – biztosítja az európai integrált határigazgatást², amelynek egyik eleme az Európai Határ- és Parti Őrségről szóló rendelet hatálya alá tartozó területeken való együttműködés a harmadik országokkal, különös figyelmet fordítva a szomszédos harmadik országokra és az irreguláris migráció származási vagy tranzitorszájaira³. Az Ügynökség a feladatai ellátásához szükséges mértékben együttműködhet a rendelet hatálya alá tartozó ügyekben illetékes harmadik országbeli hatóságokkal⁴, és az európai integrált határigazgatással kapcsolatos intézkedéseket hajthat végre egy harmadik ország területén az adott harmadik ország beleegyezésével.

Az (EU) 2019/1896 rendelet 73. cikkének (3) bekezdése szerint az Uniónak jogállásról szóló megállapodást kell kötnie a harmadik országgal, amennyiben szükség van az Európai Határ- és Parti Őrség készenléti alakulatának keretébe tartozó határigazgatási csapatok bevetésére az adott harmadik országban, ahol a csapatok tagjai végrehajtási hatásköröket fognak gyakorolni. Az ilyen jogállásról szóló megállapodásnak a Bizottság által az említett rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében előírtak szerint kidolgozott mintán kell alapulnia. A Bizottság 2021. december 21-én elfogadta a megállapodásmintát⁵.

Az európai migrációs és menekültügyi válság csúcspontján több százezer menedékkérő és migráns érkezett az Európai Unióba a Nyugat-Balkánon keresztül, az Észak-macedón Köztársaság (a továbbiakban: Észak-Macedónia) pedig az elsősorban Görögországból Szerbiába irányuló irreguláris vegyes migráció egyik fő útvonala mentén helyezkedik el. Bár az Európai Unióba érkezők száma azóta csökkent, az Észak-Macedónián áthaladó migrációs útvonalat még mindig nagymértékben használják. Az Észak-Macedóniába irregulárisan érkezők száma 2021-ben a hivatalos adatok szerint 20 874 volt. A szabálytalanul utazó személyek változatlanul az embercsempészésben részt vevő bűnszervezetek célpontjai, és útközben ki vannak téve az emberi jogi visszaélések kockázatának. 2021-ben öt migráns vesztette életét az ország területén való utazás közben.

2017-ben az Európai Bizottság tárgyalásokat kezdett Észak-Macedóniával a jogállásról szóló megállapodásról az Európai Határ- és Parti Őrségről szóló korábbi rendelet ((EU) 2016/1624 rendelet) alapján. A tárgyalások sikeres lezárultával a Bizottság és Észak-Macedónia 2018. július 18-án parafálta a jogállásról szóló megállapodás tervezetét. A jogállásról szóló

¹ Az Európai Határ- és Parti Őrségről szóló, 2019. november 13-i (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendelet 10. cikke (1) bekezdésének u) pontja.

² Az (EU) 2019/1896 rendelet 71. cikkének (1) bekezdése.

³ Az (EU) 2019/1896 rendelet 3. cikkének g) pontja.

⁴ Az (EU) 2019/1896 rendelet 73. cikkének (1) bekezdése.

⁵ A Bizottság közleménye – Az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. november 13-i (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendeletben említett, jogállásról szóló megállapodásminta, COM(2021) 829.

megállapodást azonban nem írták alá azonnal, és 2019-ben az (EU) 2019/1896 rendelet hatályon kívül helyezte és felváltotta a fent említett rendeletet.

A Tanács 2022. július 29-én felhatalmazta a Bizottságot, hogy tárgyalásokat kezdjen Észak-Macedóniával az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által az Észak-Macedónia területén végzett műveleti tevékenységekről szóló megállapodásról. Az Európai Unió nevében az Európai Bizottság 2022. augusztus 25-én tárgyalást folytatott Észak-Macedóniával a megállapodásról. A Bizottság úgy véli, hogy a Tanács tárgyalási irányelveiben rögzített célkitűzések megvalósultak, és a megállapodás elfogadható az Unió számára.

A tanácsi határozatra irányuló csatolt javaslat az Európai Unió és az Észak-macedón Köztársaság közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által az Észak-macedón Köztársaság területén végzett műveleti tevékenységekről szóló megállapodás megkötésére vonatkozó jogi eszköznek minősül.

A schengeni társult országok helyzete

Ez a javaslat a külső határok igazgatásának területére vonatkozó schengeni vívmányokra épül. Az Unió mindazonáltal nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy olyan jogállásról szóló megállapodást kössön Észak-Macedóniával, amely Norvégiára, Izlandra, Svájcra és Liechtensteinre nézve kötelező. Annak biztosítása érdekében, hogy az ezen országok által Észak-Macedóniába küldött határőrök és más releváns szakemberek a jogállásról szóló jövőbeli megállapodásban előírtakkal azonos jogállással rendelkezzenek, a jogállásról szóló megállapodáshoz csatolt együttes nyilatkozatokba bele kell foglalni, hogy kívánatos hasonló megállapodásokat kötni Észak-Macedónia és a szóban forgó egyes társult országok között.

Ez a határozat a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában Írország a 2002/192/EK tanácsi határozattal összhangban nem vesz részt. Ennélfogva Írország nem vesz részt e határozat elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó. Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

• Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival

Az Észak-Macedónia határai mentén végzett ellenőrzés megerősítése pozitív hatással lesz mind az Unió külső határainak, mind Észak-Macedónia határainak igazgatására. A jogállásról szóló megállapodás megkötése beágyazódna az Európai Unió Észak-Macedóniával kötött stabilizációs és társulási megállapodásában⁶ meghatározott tágabb együttműködési célkitűzésekbe és prioritásokba.

A jogállásról szóló megállapodás megkötése támogathatja az Európai Unió arra irányuló szélesebb körű erőfeszítéseit és kötelezettségvállalásait is, hogy továbbfejlessze képességeit a válságkezeléshez való hozzájárulás, valamint az Unió és Észak-Macedónia közötti kül- és biztonságpolitikai konvergencia előmozdítása érdekében.

⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?qid=1663590088983&uri=CELEX:02004A0320\(03\)-20210909](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?qid=1663590088983&uri=CELEX:02004A0320(03)-20210909)

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

E javaslat jogalapja az EUMSZ 77. cikke (2) bekezdésének b) és d) pontja, valamint 79. cikke (2) bekezdésének c) pontja, összefüggésben az EUMSZ 218. cikke (6) bekezdésének a) pontjával.

Az (EU) 2019/1896 rendelet 73. cikkének (3) bekezdése egyértelműen rendelkezik az Európai Uniónak a jogállásról szóló megállapodás megkötésére vonatkozó hatásköréről, mivel kimondja, hogy „az Uniónak [...] jogállásról szóló megállapodást kell kötnie a harmadik országgal, amennyiben szükség van a készenléti alakulat keretébe tartozó határigazgatási csapatok bevetésére az adott harmadik országban, ahol a csapatok tagjai végrehajtási hatásköröket fognak gyakorolni”.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 3. cikkének (2) bekezdése szerint az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik nemzetközi megállapodás megkötésére, ha annak megkötését valamely uniós jogalkotási aktus írja elő. Az (EU) 2019/1896 rendelet 73. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy „az Uniónak [...] jogállásról szóló megállapodást kell kötnie a harmadik országgal”. Következésképpen az Észak-Macedóniával megkötendő megállapodás az Európai Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik. Az (EU) 2019/1896 rendelet 73. cikkének (3) bekezdésével összhangban a jogállásról szóló javasolt megállapodás az új elemek tekintetében a Bizottság által elfogadott megállapodásmintán alapul, ugyanakkor az Észak-Macedóniával 2018-ban elért megállapodás szövegére épül.

• Szubszidiaritás és arányosság

A közös megközelítés szükségessége

A jogállásról szóló megállapodás lehetővé fogja tenni, hogy az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség európai határ- és partvédelmi csapatokat telepítsen Észak-Macedóniába, kihasználva az (EU) 2019/1896 rendelet által kínált valamennyi lehetőséget. Ilyen eszköz hiányában csak a tagállamok által kétoldalú szinten végrehajtott telepítések használhatók fel az európai integrált határigazgatás továbbfejlesztésére és végrehajtására, valamint Észak-Macedónia támogatására a területén áthaladni kívánó migránsok jelentős számának kezelése érdekében. Ezért Észak-Macedónia határainak megfelelőbb igazgatásához közös megközelítésre van szükség.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

Mivel új megállapodásról van szó, nem volt lehetőség meglévő eszközökre vonatkozó értékelés vagy célravezetőségi vizsgálat elvégzésére. A jogállásról szóló megállapodásra vonatkozó tárgyaláshoz nincs szükség hatásvizsgálatra.

• Alapjogok

Az (EU) 2019/1896 rendelet (88) preambulumbekkezdésével összhangban a Bizottság értékelni fogja a jogállásról szóló megállapodás által lefedett területekkel kapcsolatosan az alapvető jogok helyzetét Észak-Macedóniában, és erről tájékoztatja az Európai Parlamentet.

A tervezett megállapodás az alapvető jogok tiszteletben tartásával kapcsolatos gyakorlati intézkedéseket tartalmaz, és biztosítani kell az alapvető jogok maradéktalan tiszteletben tartását a megállapodás alapján szervezett tevékenységek során. A megállapodás az (EU) 2019/1896 rendelet vonatkozó rendelkezéseivel összhangban független és hatékony panaszkezelési mechanizmust irányoz elő az alapvető jogok tiszteletben tartásának nyomon követése és biztosítása érdekében a megállapodás alapján szervezett valamennyi tevékenység során.

- **Adatvédelem**

A jogállásról szóló megállapodás adattovábbításra vonatkozó rendelkezéseiről egyeztetni kell az európai adatvédelmi biztossal, amennyiben e rendelkezések lényegesen eltérnek a jogállásról szóló megállapodásmintától.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A jogállásról szóló megállapodásnak önmagában véve semmilyen pénzügyi vonzata nincs. A határvédelmi csapatok műveleti terv alapján történő tényleges telepítésével járó kiadások az Ügynökség költségvetését terhelik. A jogállásról szóló megállapodás szerinti jövőbeli műveleteket az Ügynökség saját forrásaiból finanszírozzák, az Unió éves költségvetési ciklusában előírtak szerint.

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségnek nyújtott uniós hozzájárulás a többéves pénzügyi keretről szóló megállapodáshoz fűzött tanácsi következtetéseknek megfelelően már jelenleg is az uniós költségvetés részét képezi.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A Bizottság gondoskodik a jogállásról szóló megállapodás végrehajtásának megfelelő nyomon követéséről.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió és az Észak-macedón Köztársaság közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által az Észak-macedón Köztársaság területén végzett műveleti tevékenységekről szóló megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 77. cikke (2) bekezdésének b) és d) pontjára és 79. cikke (2) bekezdésének c) pontjára, összefüggésben annak 218. cikke (6) bekezdésének a) pontjával,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament egyetértésére¹,

mivel:

- (1) A Tanács [...] (EU) 2022/XXX határozatával összhangban [...] [...] -án/-én aláírták az Európai Unió és az Észak-macedón Köztársaság közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által az Észak-macedón Köztársaság területén végzett műveleti tevékenységekről szóló megállapodást (a továbbiakban: a megállapodás), figyelemmel annak későbbi időpontban történő megkötésére.
- (2) Az (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendelet² 73. cikkének (3) bekezdése értelmében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 218. cikke alapján az Uniónak jogállásról szóló megállapodást kell kötnie a harmadik országgal, amennyiben szükség van a készenléti alakulat keretébe tartozó határigazgatási csapatok bevetésére az adott harmadik országban, ahol a csapatok tagjai végrehajtási hatásköröket fognak gyakorolni.
- (3) Ez a határozat a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában Írország a 2002/192/EK tanácsi határozattal³ összhangban nem vesz részt. Ennélfogva Írország nem vesz részt e határozat elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.
- (4) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv⁴ 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve

¹ HL C [...], [...], [...] o.

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2019.11.14., 1. o.).

³ A Tanács 2002/192/EK határozata (2002. február 28.) Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 64., 2002.3.7., 20. o.).

⁴ A Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv (HL C 326., 2012.10.26., 299. o.).

nem kötelező és nem alkalmazandó. Mivel e határozat a schengeni vívmányokon alapul, Dánia az említett jegyzőkönyv 4. cikkének megfelelően az e határozatról szóló tanácsi döntést követő hat hónapos időszakon belül határoz arról, hogy azt nemzeti jogában végrehajtja-e.

(5) A megállapodást az Unió nevében jóvá kell hagyni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Európai Unió és az Észak-macedón Köztársaság közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által az Észak-macedón Köztársaság területén végzett műveleti tevékenységekről szóló megállapodást (a továbbiakban: a megállapodás) a Tanács az Unió nevében jóváhagyja⁵.

2. cikk

A megállapodás 22. cikkének (1) bekezdésében előírt értesítést az Unió nevében a Bizottság teszi meg, annak kifejezésére, hogy az Unió a megállapodást magára nézve jogilag kötelező erejűnek ismeri el.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba⁶.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

⁵ A megállapodás szövege a HL L.... oldalán került kihirdetésre.

⁶ A megállapodás hatálybalépésének időpontját a Tanács Főtitkársága közlése az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.